



Česká republika

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Český Dub, okres Liberec

Kostelní 10/IV, 463 43 Český Dub

Identifikátor školy: 600 080 218

Termín konání komplexní inspekce: 19. – 21. května 2003

Čj.:	081 153/2003-04034
Signatura:	kh4kw153

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Samostatná Základní umělecká škola (ZUŠ) v Českém Dubu byla založena 1. září 1990, právní subjektivitu má od 1. ledna 2003. Zřizovatelem je město Český Dub, náměstí B. Smetany 1/1 a poskytuje vzdělávání 171 žákům spádové oblasti Podještědí (Světlá pod Ještědem, Osečná, Hlavice, Bílá, Proseč pod Ještědem, Všelibice, Hodkovice nad Mohelkou, Pěčín a Příšovice). Zajišťuje vyučování přípravného a základního studia prvního i druhého stupně hudebního (HO) a výtvarného (VO) oboru. Výuku HO a VO realizuje v Českém Dubu, Kostelní 10/IV (HO,VO). Na žádost obcí škola také zřídila dvě pobočky s HO (Hodkovice nad Mohelkou 467, Příšovice 176) v základních školách (ZŠ). V současné době změnou kompetencí a přirozenou spádovostí město Turnov převzalo ZŠ Příšovice a tím byly vytvořeny podmínky pro případné převedení pobočky v Příšovicích pod ZUŠ Turnov.

Z předložené podkladové dokumentace vyplývá, že v HO studuje 148 a VO 23 žáků. Celková kapacita (176) uvedená v poslední změně rozhodnutí o zařazení do sítě škol není překročena.

Vzdělávání HO vychází z učebních plánů (UP – čj. 18.418/1995), obor vyučuje hru na klavír, elektronické klávesové nástroje, kytaru, housle, zobcovou flétnu, dále učí pěvecké hlasové výchově, přípravnou hudební výchovu (PHV), hudební nauku (HN) a komorní hru.

VO postupuje podle platné úpravy UP (čj. 18 455/2002-22) a dle vzdělávacího programu VO ZUŠ (čj. 15 865/2000-22). Obor v základním studiu vyučuje v souladu s variantou A, obsah výuky je realizován prostřednictvím předmětů plošná, prostorová, objektová, akční tvorba a výtvarná kultura.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- Materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným dokumentům
- Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v celé škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ze sedmi ve škole vyučujících pedagogů jsou dva zaměstnání na vedlejší pracovní poměr. Všichni učí v HO, pouze jedna, pro VO odborně způsobilá učitelka, vede navíc dvě skupiny žáků VO. 57 % učitelů HO splňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti, tři jsou způsobilí odborně a jedna vyučuje bez příslušné způsobilosti. Pedagogický sbor je stabilizovaný s dobrou věkovou skladbou.

Vzhledem k velikosti školy vedení tvoří pouze ředitel. Při řízení využívá výhody malého kolektivu. S vyučujícími je v denním kontaktu, všichni se mohou k výchovně-vzdělávací činnosti volně vyjadřovat. Za bezproblémový průběh vzdělávání v odloučených pracovištích odpovídají pověření pracovníci.

Poradním orgánem je pedagogická rada. Její jednání doplňují neformálně vedené diskuse, v případě potřeby pracovní rady. O poradách jsou v sešitě vedeny zápisy.

Ředitel se jako školník (na částečný úvazek) také stará o provoz. Ekonomickou oblast smluvně a kvalitně zajišťuje firma.

Ve škole nepracují začínající učitelé, nekvalifikovaná vyučující HO si doplňuje svoji odbornost prostřednictvím specializovaných kurzů.

Zodpovědnost za kontrolu výchovně-vzdělávací činnosti má ředitel. Formou orientačních vstupů do hodin sleduje průběh vyučování, výsledky vzdělávání registruje a hodnotí prostřednictvím postupových zkoušek (HO) nebo účastí na veřejných prezentacích (HO, VO).

Plán nebo zápisy z hospitací v písemné podobě nejsou zpracovávány. Výsledky kontrolní činnosti osobně projednává s vyučujícími, získané celoroční poznatky analyzuje v průběhu jednání pedagogické rady a vyhodnocení slouží následně pro přípravu další vzdělávací činnosti. Pro oblast materiálně-technickou nebyly inspekci z hlediska dlouhodobých záměrů zcela jasné priority dalšího rozvoje, školu totiž výrazně limitují finanční možnosti. Kritéria hodnocení práce jsou součástí vnitřního platového předpisu. Úroveň vedení třídní dokumentace se od minulé inspekční návštěvy zlepšila. Po projednání drobných nedostatků s ředitelem byla dohodnuta opatření k nápravě.

Organizační struktura je funkční. Vyvážený školní řád obsahuje také organizační pravidla výchovně-vzdělávacího procesu.

Vnitřní i vnější informační systém splňuje požadavky věcnosti a včasného předávání zpráv. Založen je především na denním vzájemném setkávání pracovníků. Vedení podává také informace v průběhu jednání provozních porad a řádných pedagogických rad. Vyučující odloučeného pracoviště učí i v Českém Dubu, proto kontakty s tímto pracovištěm nepůsobí problémy.

Žáci získávají informace především od třídních učitelů, z nástěnné tabule u vchodu nebo žákovskými sešity. O prospěchu škola poskytuje informace rodičům a zákonným zástupcům v žákovských sešitech, v případě potřeby nabízí přímé konzultace s pedagogy.

ZUŠ aktivně spolupracuje s kulturní komisí městského úřadu a svým kulturním programem se zúčastňuje významných událostí. Pořádá koncerty, spolupracuje na hudebních projektech s absolventy a pedagogy Konzervatoře Teplice, systematicky rozvíjí spolupráci s Podještědským muzeem v Českém Dubu. Prezentace školy směrem k veřejnosti je velmi dobrá.

Úroveň personálních podmínek vzdělávání a výchovy je vzhledem ke schváleným učebním dokumentům průměrná.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V současné době ZUŠ Český Dub užívá budovu, do které se přestěhovala po přemístění prvního stupně místní ZŠ.

Základy objektu jsou už z 13. stol. a vlastní budova procházela různými změnami. Neorenesanční přestavba školy (z 80. let 19. stol.) byla do roku 1970 památkově chráněna. V dalších letech následovaly méně citlivé úpravy. Nyní má město ve spolupráci s památkovým úřadem v plánu uvést budovu do původního stavu a začlenit ji do památkové zóny města.

V přízemí škola využívá pouze sociální zařízení, v ostatních prostorách je skladován různý materiál.

Vyučování HO probíhá v prvním patře. Počet pro individuální výuku neúměrně velkých místností neodpovídá počtu vyučujících (učitelé se musí i střídát). Pro kolektivní předměty

slouží učebna PHV a HN s 16 pracovními místy a prostorem pro pohybové činnosti. V patře je také umístěna malá ředitelna a dostatečně světlá a velká učebna VO s přilehlým menším skladem spotřebního materiálu.

Jedna ze dvou v podkroví upravených místností by měla být užívána jako sborovna.

Vedení se spolu s vyučující VO snaží výtvarnými pracemi žáků (dětské malby na stěnách, dveřích, lavicích) alespoň trochu upravit učební prostředí. I přes toto úsilí škola nepůsobí příliš esteticky. Chodby potřebují nově vymalovat, nutné je natřít okenní rámy a zkontrolovat schody centrálního schodiště (opravit lišty proti sklouznutí).

Nábytek v učebnách obou oborů je různého stáří a opotřebovanosti. Škola nemá centrální knihovnu, fonotéku, videotechniku ani televizní přístroj. Vyučující si nosí a používají vlastní audio kazety, CD i ilustrativní literaturu. O jeden přenosný magnetofon se dělí všichni učitelé nástrojové hry, k administrativní činnosti používají jeden starší a jeden novější osobní počítač.

V učebnách HO jsou pianina (obor nemá křídlo), proto žáci klavírního oddělení mohou hrát na kvalitnější nástroj jen při veřejných vystoupeních.

Místnost určená pro kolektivní předměty (PHV a HN) je vybavena tabulí s notovou osnovou, dobrou reprodukcí technikou (užívanou i VO), rytmickým instrumentárem a nástěnnou tabulí se základními údaji z hudební teorie.

V pobočce Hodkovice nejsou pro hudební vzdělávání vytvořeny odpovídající podmínky. Obě místnosti vyčleněné ředitelstvím ZŠ jsou nedostatečně vybavené, výuka hry na klavír probíhá v částečně přepažené cvičné kuchyni a vykazuje naprosto nevhodné akustické poměry. Vyučující si stěžují na časté narušování vyučování (hlučné prostředí, čekání na uvolnění učeben).

V Příšovicích je vyučováno v útulně uspořádané místnosti. Rušivě může na žáky působit přítomnost učitelky ZŠ, která v průběhu výuky ZUŠ opravuje sešity a vykonává další činnosti spojené s přípravou na další den. Vyučování při hospitaci výrazně kazilo nenaladěné pianino, které však není v majetku ZUŠ.

Pro VO škola zajišťuje dostatečné množství spotřebního materiálu, vybavení oboru je pouze nejnnutnější. Žáci používají běžné školní lavice, velikost pracovního místa nevyhovuje výtvarné práci větších formátů. Obor je však vybaven hrnčířským kruhem a nefunkční keramickou pecí.

Celkově jsou materiálně-technické podmínky silně determinovány finančními možnostmi. Zápis z jednání kulturní komise (září 2002) uvádí nejdůležitější požadavky školy ke zlepšení stávajícího učební prostředí.

Úroveň materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům je pouze vyhovující.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vyučovaných oborů

Vyučované studijní obory jsou v souladu s rozhodnutím o změně zařazení školy do sítě škol. Vyučované předměty a jejich týdenní hodinová dotace korespondují s platnými UP. V HO se vyučuje podle platných učebních osnov, ve VO dle platného vzdělávacího programu. Rozšířené vyučování není v tomto školním roce realizováno. Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Zpětnovazební informace o výchovně-vzdělávacím procesu a jeho výsledcích získává vedení především sledováním výstupů vyučování při soutěžích nebo prezentacích a jsou dostatečně účinné.

Průběh a výsledky vzdělávání v HO

Úroveň průběhu a výsledků hudebního vzdělávání byla hodnocena na základě hospitací, kontroly povinné pedagogické dokumentace a dlouhodobého sledování činnosti školy, včetně účasti HO v soutěžích ZUŠ vyhlášených MŠMT.

Inspekce hospitovala v devíti vyučovacích hodinách u šesti pedagogů v předmětech HN, hra na klavír, kytaru, housle, elektronické klávesové nástroje a zobcovou flétnu v Českém Dubu i na pobočkách. Výběr učitelů i jednotlivých předmětů ovlivnil aktuální rozvrh hodin v době inspekce.

Kvalita výchovně-vzdělávací činnosti ve většině sledovaných jevů byla v rámci hospitací průměrná, inspekce však zaznamenala i vynikající pedagogickou práci.

Žáci, pokud byli motivováni, tak především zajímavostí studovaného hudebního materiálu, který do značné míry respektoval jejich představy a přání. Podíl názornosti ve výuce nebyl dostatečný, pouze část učitelů používala vlastní ukázky i souhru se žákem. Průběžné hodnocení formou klasifikace v žákovském sešitě a v třídní knize je využíváno nepravidelně.

Studijní plány, jako součást třídních knih pro individuální vyučování, postrádají (kromě dvou vyučujících) promyšlené, konkrétní výchovně-vzdělávací cíle. Obsahují převážně prostředky (tj. výběr skladeb určených k nastudování), které jsou často obecně pojaté, zohledňují však míru nadání, specifické zvláštnosti žáků i možnosti pravidelné domácí přípravy.

Bezprostřední příprava pedagogů na vyučování byla ve všech hodinách zodpovědná. Problémy vznikaly pouze s kvalitou domácí přípravy některých žáků. Tento jev se objevoval zejména na pobočkách, kde je mnohdy posílání ZUŠ chápáno rodiči jako nezávazná volnočasová aktivita.

V HN se podařilo pestrými a pro žáky přiměřenými formami i metodami udržet aktivitu po celou vyučovací dobu. Zhlédnuté hodiny však výrazně narušovaly pozdní příchody a předčasné odchody žáků.

Z hlediska psychohygieny jsou učebny pro individuální vyučování příliš veliké, nevybavené až neosobní. Učebna PHV a HN svou velikostí dovoluje nejen naplňovat počty žáků ve skupinách v souladu s UP, ale umožňuje obohacovat vzdělávání o další činnosti (např. pohybové hry).

Materiální podpora výuky vycházela z omezeného vybavení oboru. Pouze v některých hodinách byly použity klavíry i další hudební nástroje pro kontrolu intonace, k reprodukci názorných ukázek studovaných skladeb nebo k souhře se žákem. Nerovnoměrné rozdělení rozvrhu (kumulace vyučování do určitých dnů) nutí ředitele využívat i prostory nevhodné a pro výuku nevybavené.

Vzhledem k omezenému výběru žáků s potřebnými studijními předpoklady není příprava pro další profesní studium ze strany pedagogů aktuální. Také účast žáků v soutěžích vyhlášených MŠMT je omezená. Protože škola nemá vlastní sál, využívá k prezentaci na veřejnosti interiéry místního Podještědského muzea.

Inspekce hodnotí úroveň vzdělávání v HO jako průměrnou.

Průběh a výsledky vzdělávání ve VO

Ve VO je realizováno přípravné studium a pouze první stupeň základního studia. Organizace vzdělávání probíhá formou skupinového vyučování. Vzhledem k menšímu počtu žáků (23) a při zohlednění jejich možností jsou kolektivy složeny z více ročníků. Předmětová skladba,

časová dotace a počty žáků ve skupinách odpovídají platným UP. Výtvarná výuka probíhá pouze v Českém Dubu. Výchovně-vzdělávací proces vede jedna odborně způsobilá učitelka.

V průběhu inspekční činnosti byla sledována a hodnocena kvalita vzdělávání v předmětu plošná tvorba.

Vyučující předložila inspekci přehledně zpracované tematické plány, jejichž obsah vychází z platného vzdělávacího programu a respektuje věkové složení ve skupinách. Plánovaná témata jsou promyšlená a dostatečně variabilní.

Vlastní příprava hospitovaného vyučování byla pečlivá, námět výtvarné řady zajímavě zohledňoval regionální historické události. Široce pojednanou motivaci podporovalo množství ilustrativního materiálu, včetně poslechu dobové hudby. Žáci však nestačili přemíru předkládaných informací uspořádaně přijímat, celkový předpokládaný prožitek také narušilo přemísťování z učebny HN do učebny VO.

Průběh praktických činností a realizace zadání (portréty jako volná parafráze deskové gotické malby) narážely na technické problémy. Velikost pracovních míst neodpovídala, pro malbu žáci používali pouze základní barvy atd.

Psychohygienické zásady jako celek byly respektovány, vyučující plně ponechala volný průchod spontánnosti vyjadřování, i když především u starších žáků věkově smíšené skupiny méně rozvíjela jejich výtvarný jazyk i vnímání výtvarných zákonitostí. Cíl vzdělávání byl tak spíše orientován na výtvarnou kulturu a historii.

Učitelka vznikající práce průběžně individuálně korigovala a oceňovala především obsahovou stránku výtvarné realizace. Žáci na dohodnutá pravidla přiměřeně reagovali, prokazovali dobrou komunikační schopnost a vedli uvolněný dialog. Svoji práci přiměřeně hodnotili, uvědomovali si i pocity vlastního uspokojení.

Kvalitu průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve VO inspekce hodnotí jako průměrnou.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

ZUŠ používá vlastní evaluační nástroje, nemá je však popsány a systematicky zpracovány.

V HO jsou znalosti žáků z HN ověřovány prostřednictvím testů, všichni žáci oboru na konci školního roku absolvují předepsané komisionální zkoušky.

Zaměření školy umožňuje analyzovat výsledky výchovně-vzdělávacího procesu rozbořením žákovských vystoupení (školních i mimoškolních prezentací). Úspěšnost v soutěžích ZUŠ ani příprava žáků k dalšímu profesnímu studiu není zatím příliš výrazná.

Celkově inspekce hodnotí kvalitu průběhu výchovně-vzdělávacího procesu průměrně.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovatel město Český Dub vydalo s účinností od 1. ledna 2003 pro ZUŠ novou zřizovací listinu, která ve svém obsahu podchycuje změnu v dosavadním způsobu hospodaření. Od výše uvedeného data se stala škola příspěvkovou organizací. Tento statut jí byl dán zřizovatelem na dobu neurčitou. Dokument vymezuje škole účel a předmět činnosti, její práva, povinnosti, majetkové a finanční vztahy a doplňkovou činnost.

V návaznosti na vydanou zřizovací listinu provedlo MŠMT svým rozhodnutím ze dne 7. ledna 2003 změnu o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, a to s účinností od 1. ledna 2003. Zapsány jsou HO a VO. Škola má dvě odloučená pracoviště Hodkovice nad Mohelkou a Příšovice.

Údaje (název a adresa školy) ve výše uvedených dokumentech se shodují.

Návrh na zápis příspěvkové organizace do obchodního rejstříku byl podán dopisem zřizovatele již dne 31. října 2002. Vzhledem k upřesňování zaslaných materiálů nebyl tento zápis dosud ze strany Krajského soudu v Ústí nad Labem - pracoviště Liberec (obchodní rejstřík) proveden. Nová příspěvková organizace vznikla z jedné organizační složky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 21. října 2002, čj. 5/2002/71
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 7. ledna 2003, čj. 10 198/2003-21
3. Výkazy žáků a vyučovacích hodin (2002/2003)
4. Katalogy žáků o průběhu studia (HO, VO)
5. Třídní knihy pro individuální a kolektivní vyučování (2002/2003)
6. Protokoly o postupových a závěrečných zkouškách HO (2001/2002)
7. Školní řád
8. Rozvrhy hodin vyučovaných skupin a individuálně vyučovaných žáků (2002/2003)
9. Žákovské sešity u hospitovaných žáků HO (2002/2003)
10. Zápisy z pedagogických porad (2002/2003)
11. Výroční zpráva za rok 2001/2002, zpracovaná 30. září 2002
12. Inspekční zpráva (čj. 083 46/2000-4017)
13. Hospitační zápisy inspektorů
14. Výtvarné práce žáků

ZÁVĚR

ZUŠ Český Dub je školou s HO a malým VO. Škola poskytuje vzdělávání podle platných učebních dokumentů.

Personální podmínky má z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti průměrné, dovolující plnit deklarovaný vzdělávací program.

Umělecká výuka však probíhá v prostředí, které není příliš inspirativní. Ředitel školy vypracuje plán postupných kroků dlouhodobé koncepce, která by nastínila cestu k zlepšení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy.

Kvalitu průběhu a výsledků vyučování silně ovlivňují výše jmenované materiálně-technické podmínky, možnosti výběru žáků ke studiu i kvalifikovanost pedagogického sboru. Od předchozí inspekční návštěvy především došlo k výraznějšímu zlepšení ve výuce hry na klavír. Ve VO inspekce zaznamenala kvalitativní posun při používání vhodných metod výuky i zájem učitelky o současné trendy výtvarné pedagogiky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

ano

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Langerová	PaedDr. Jana Langerová v. r.
Členové týmu	Jan Svoboda	Jan Svoboda v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Jindřich Novotný, kontrolní pracovník

V České Lípě dne 9. června 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. června 2003

ano

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis

Josef Pífl, ředitel školy

Josef Pífl v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	11. července 2003	081 182/2003-04034
Zřizovatel	11. července 2003	081 183/2003-04034

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány